

MARJAN SMREKAR - IN MEMORIAM

Odšel je gospod Marjan Smrekar, univ. dipl. inž. geodezije, ena od ključnih oseb začetnega obdobja delovanja Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo FAGG (danes Geodetski inštitut Slovenije). Na inštitut je prišel 1. 11. 1954, manj kot leto po njegovi ustanovitvi, in bil tako četrti zaposleni. Usoda je hotela, da je preminil natanko 64 let kasneje, ob dnevu spomina na mrtve. Dopolnil je visoko starost 92 let. Kot aktivist OF se je prebil skozi vojno, bil zaradi delovanja zaprt, kot zelo zaveden Slovenec pa je imel nekaj težav tudi po vojni. Kot geodet je preživel veliko geodetsko krizo v šestdesetih letih in tudi selitev inštituta iz hišice na Aškerčevi cesti v zdaj že porušene lesene paviljone na Brdo, ter končno na Jamovo cesto 2, kjer smo še danes.

Rodil se je v obrtniški družini v Ljubljani. Mama je bila v današnjem žargonu poslovno sposobna modistka. Oče je bil knjigovez in zaljubljenec ne samo v knjige, temveč tudi v branje, njegov stric pa je bil slikar in karikaturist Hinko Smrekar. Vse kaže, da je že mladega Marjana primarna družina dobro zaznamovala. Čeprav je bil geodet, je bil na inštitutu vodja oddelka za reprografijo in tisk. V preddigitalnem obdobju smo namreč imeli v hiši predvsem zaradi kartografske produkcije tudi celotno reprografsko linijo, od opreme za fotografiranje velikih formatov, kopiranje, montažo pa do lastnih tiskarskih strojev.

Pred odhodom v pokoj je bil pomočnik direktorja, krajši čas pa tudi vršilec dolžnosti direktorja. Njegova soba je imela vedno obiske gospodov, ki jih nisem poznal. Včasih sem opazil, da zjutraj bere časopis in »nič ne dela«. Danes, ko z zdravo distanco pogledam nazaj, lahko le ugotovim, da je bil verjetno eden prvih geodetov, ki je mreženje, druženje s strankami in splošno razgledanost vzel resno ter vse to znal

tudi izrabiti v dobro inštituta, saj je, po pripovedovanju nekdanjih sodelavcev, znal tudi »zrihtati denar v sušnih obdobjih«.

Kot eden zadnjih, ki smo z njim še delali na inštitutu, se ga spominjam kot hudomušno nasmejanega gospoda, ki je s svojim humorjem ustvarjal sproščeno vzdušje. Vsak dan se je sprehodil po inštitutu in se pri tem z marsikom pošalil. Vedel je tudi, kje ima Schifferjeva Irena skrite bonbone, in jih je včasih mimogrede sunil iz predala. Enkrat mu je zato nastavila s poprom napolnjene dražeje. Ob vsesplošnem muzanju kartografskega oddelka se je z rahlim godrnjanjem dobrovoljno prijaznil s šalo na njegov račun.

Midva sva se kljub veliki razliki v letih dobro razumela, saj sem vrstnik njegovega starejšega sina Tomaža, s katerim se dobro pozna še iz časa študija in imava celo podobne hobije. Ko sem kot štipendist prvič prišel na inštitut na poletno prakso, me je v prvo delo uvedel prav on z besedami: »Za začetek kariere boš risal balistična logaritmčna računala, stol pa ti bo odstopil tale kratkohladni junak, ki je že opravil s to prakso.« Upam, da ne bom omajal strokovne avtoritete kolega dr. Joca Triglava, če razkrijem, da je bil ta »junak« v kratkih hlačah prav on, in da je že leta poprej ta ista računala na praksi pri Marjanu risal tudi Tomaž Banovec, ki se je kmalu zatem zaposlil na inštitutu. In upam, da ne razkrivam vojaške tajne, če zapišem, da smo na IGF za takratno jugoslovansko armado izdelovali tovrstno »grafično orožje«. Pri tem dolgoletnem in, kakor sem slišal, tudi dobičkonosnem poslu je imel Marjan gotovo precej zaslug s svojim človeškim pristopom do beograjskih naročnikov v »sivo-maslinastih« uniformah.

Diplomiral je leta 1954 na FAGG (zdaj UL FGG) z delom Precizna poligonometrija z domačimi jeklenimi žicami. Čeprav se je z leti vse manj ukvarjal s samo izvedbo geodetskih del, mu je bil geodetski poklic vedno v veselje, poslanstvo in strast. Z geodetskimi sodelavci in prijatelji se je družil tudi po upokojitvi. V njegovem vikendu v Retečah so se redno srečevali in, kot pravi stanovski kolega Tomaž Banovec, reševali stroko, državo in svet. Njegova družba so bili poleg tega še pokojni Zlatko Lavrenčič, Miro Črnivec, Marjan Stres, Miran Peterca in Peter Svetik, pa še kdo, za katerega ne vem. Z nekaterimi je sodeloval tudi pri izdelavi in tisku sodobnih kartografskih podlag v merilih 1 : 200.000 in 1 : 750.000 ter več tematskih kartah za Dolgoročni prostorski plan SRS, kar je bilo mogoče tudi zato, ker je bil inštitut ena od vodilnih kartografskih inštitucij nekdanje Jugoslavije.

Za vse, kar je inženir Marjan Smrekar prispeval k razvoju inštituta in geodetske stroke, se mu zahvaljujemo in ga ohranjamo v spoštljivem spominu.